

# SMR:s policy för konfliktkänslighet

## Sammanfattning

Denna policy är antagen av Svenska missionsrådets (SMR) styrelse 2019-12-05 och gäller tills vidare<sup>1</sup>.

Policyn redogör för Svenska missionsrådets (SMR) syn på konfliktkänslighet och bygger på följande definition av konflikt:

*Konflikt* är en social situation, där minst två aktörer eftersträvar mål som minst en av aktörerna upplever som olika eller oförenliga.<sup>2</sup> Konflikter är en naturlig del av varje samhälle och kan vara positiva och bidra till samhällsutvecklingen så länge de hanteras konstruktivt. En konflikt blir destruktiv när en eller flera av aktörerna försöker uppnå sina mål genom att använda våld eller hot om våld.

*Konfliktkänslighet* innebär en förståelse för att en utvecklingsinsats alltid påverkar freds- och konfliktodynamiken i den kontext där insatsen pågår. Det här gäller både för humanitära insatser, långsiktiga utvecklingsinsatser och fredsbyggande insatser. En konfliktkänslig ansats strävar efter att:

- undvika att insatsen får negativa effekter som kan leda till att en konflikt utvecklas i destruktiv riktning eller till nya konflikter
- bidra till att stärka lokal kapacitet för fred både i förebyggande och fredsskapande syfte, så långt det är möjligt inom ramen för insatsens mandat och syfte

Konfliktkänslighet kräver att vi regelbundet genom hela insatscykeln:

- analyserar sociala spänningar och konflikter i kontexten
- analyserar hur insatsen påverkar sociala spänningar och konflikter i kontexten, en så kallad konfliktkonsekvensbedömning
- justerar insatsen utifrån dessa analyser

Arbete i konfliktområden kräver en god riskmedvetenhet, därför bör riskanalysen inkludera hur sociala spänningar och konflikter påverkar insatsen.

Hur konfliktkänslighet kan operationaliseras på insats- och organisationsnivå beskrivs i kapitel 4 och i bedömningskriterier för respektive anslag.

---

<sup>1</sup> Policyn har tagits fram i samarbete mellan SMR:s kansli och en referensgrupp från medlemsorganisationerna. Policyn följs upp och utvärderas av SMR:s ledningsgrupp.

<sup>2</sup> Se P. Wallensteen, *Understanding Conflict Resolution. War, Peace and the Global System*, s. 16.

## 1. Syfte

Policyns syfte är att redogöra för SMR:s syn på konfliktkänslighet. Genom policyn vill SMR verka för att vår organisation, våra medlemsorganisationer och deras samarbetsorganisationer tillämpar ett konfliktkänsligt arbetssätt, med målet att kunna arbeta proaktivt och systematiskt för att förebygga och mildra destruktiva konflikter.<sup>3</sup> Policyn är styrande för SMR:s bedömningar av utvecklingsinsatser och humanitära insatser. Den ska vara ett stöd för SMR:s medlemsorganisationer och deras samarbetsorganisationer när det gäller att analysera konflikt, konfliktkonsekvenser och risker i insatsens alla stadier. Policyn är också vägledande för SMR:s operativa arbete, till exempel med kapacitetsstärkande insatser och påverkan.

## 2. SMR:s syn på konflikt och konfliktkänslighet

### 2.1. Konfliktkänslighet och utveckling

Väpnade konflikter utgör i dag det allvarligaste hindret för många länders utveckling. De medför en ökad risk för att mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt kränks och för att människor drivs på flykt. Extrem fattigdom och svält koncentreras alltmer till sviktande och konfliktdrabbade stater. I dessa stater beräknas omkring 1,8 miljarder människor leva. OECD-DAC uppskattar att 80 procent av världens allra fattigaste kommer att leva i sviktande eller konfliktdrabbade områden år 2030, om inga åtgärder vidtas.<sup>4</sup> Konfliktförebyggande och fredsbyggande är därför grundläggande för arbete för mänskliga rättigheter och fattigdomsbekämpning.

Många av de insatser som SMR stöder genom sina medlemsorganisationer och deras samarbetsorganisationer genomförs i konflikt- och postkonfliktområden. Därför behöver vi ha en konfliktkänslig ansats och en god förståelse för de drivkrafter som verkar för både fred och konflikt. Det gäller oavsett om vi verkar i konflikt, postkonfliktområden eller i områden som inte är eller har varit direkt drabbade av väpnade konflikter. En konfliktkänslig ansats är också avgörande för att förverkliga Agenda 2030:s princip att *ingen ska lämnas utanför*, eftersom konfliktkänslighet utgår från att både se till individuella behov och behov hos olika grupper som berörs av en insats.

Vår tids klimatförändringar gör att humanitära kriser blir mer utdragna än tidigare. Att kriserna dessutom påverkas av långvariga och komplexa väpnade konflikter synliggör ett större behov av att sammanlänka humanitärt arbete, utvecklingssamarbete och fredsbyggande<sup>5</sup>. Dramatiska och extrema händelser

---

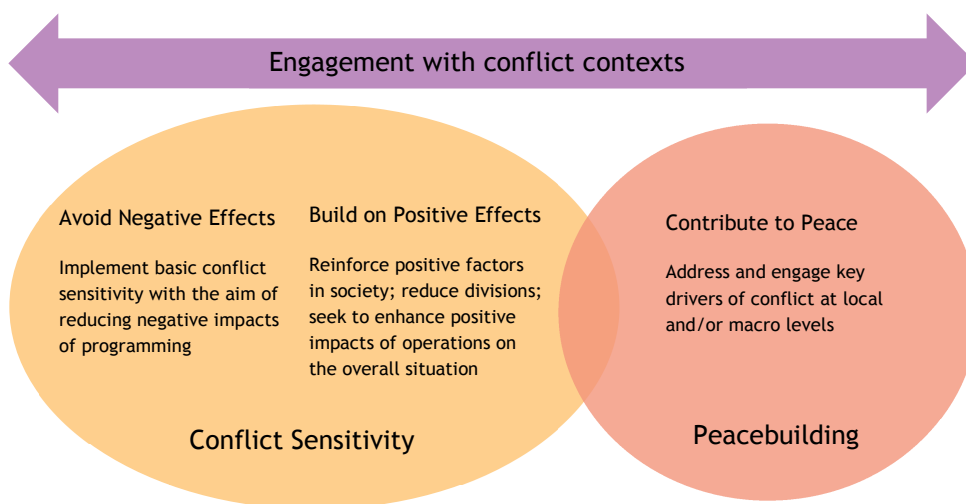
<sup>3</sup> Se SMR:s övriga policyer för en fördjupning av hur vi ser på konfliktkänslighet i relation till exempel till jämställdhet och antikorrupcion.

<sup>4</sup> Se "highlights" i *States of Fragility 2018*, OECD.

<sup>5</sup> Detta samspel beskrivs som "triple nexus" och drivs bland annat av FN och Världsbanken i *The Humanitarian-Development-Peace Initiative* (2017). Läs också aktuell diskussion från Oxfam: *The Humanitarian-Development Nexus: What does it mean for multi-mandated organizations?*

avslöjar ett samhälles inre sårbarhet och utsatthet för risker. Det är därför viktigt att aktivt arbeta med och förstå kopplingarna mellan klimatförändringar, konflikt och resiliens inom ramen för ett konfliktkänsligt arbetssätt.<sup>6</sup>

Grafen nedan beskriver hur konfliktkänslighet relaterar till fredsbyggande under konflikt. Grafen kommer från CDA, som är den ledande organisationen inom konfliktkänslighet<sup>7</sup>. Notera skillnaden mellan att arbeta konfliktkänsligt med alla typer av insatser i konflikt och insatser som är inriktade på fredsbyggande.



## 2.2 Ur ett kristet teologiskt perspektiv

För SMR är den kristna tron en drivkraft för utveckling, där vi som organisation och individer får delta i Guds mission för en rättvis, hållbar och försonad värld.<sup>8</sup> Vår holistiska missionssyn innebär att i ord och handling dela tro och arbeta för en rättvis, fredlig och hållbar värld där de mänskliga rättigheterna respekteras<sup>9</sup>.

Vår teologiska utgångspunkt är Guds kärlek till allt skapat. Som Guds avbild har varje människa ett lika och okränkbart värde men också förmåga, möjlighet och ansvar att vara Guds medskapare och medförvaltare av skapelsen och av mänskliga relationer. Mänsklighetens bortvändhet från Gud och människors bortvändhet från varandra har lett till våldsamma konflikter och stor förödelse för människor, djur och natur.

Utifrån både ett kristet teologiskt perspektiv och ett rättighetsperspektiv är konflikt en nödvändig del av den sociala utvecklingen där kampen för rättvisa, fred och universella mänskliga rättigheter utmanar enskilda eller grupperns makt och privilegier. Det kristna budskapet bär dessutom på en erfarenhet av upprättelse, försoning och konstruktiv konfliktomvandling utifrån Jesu exempel som sträcker sig längre än rättighetsperspektivet. Trots våra

<sup>6</sup> Se exempelvis FN:s resolution 2349 om konflikten i Tchadsjöregionen.

<sup>7</sup> Collaborative Learning Projects (CDA) initierade för drygt 20 år sedan principen om *Do No Harm*. Grafen bygger på en bild, s. 27, ur en manual till en workshop i *Do No Harm*. (2016), <https://www.cdacollaborative.org/publication/no-harm-workshop-trainers-manual-2016/>.

<sup>8</sup> *Tillsammans för förändring*, SMR:s strategiska verksamhetsinriktning 2017 till 2021.

<sup>9</sup> SMR:s värdegrund (2015)

tillkortakommanden, inbjuder Gud människan till sitt rike och till att verka för fred och försoning<sup>10</sup>. Detta är en stark grund för att arbeta konfliktkänsligt i allt vi gör.

## 2.3 Konflikt: en nödvändig social process

SMR ser konflikt som en social situation som antingen är konstruktiv och ickevåldslig eller destruktiv med hot om våld, direkt våld eller strukturellt våld. En våldsamt och destruktiv konflikt kan förändras till en ickevåldslig och konstruktiv konflikt genom *konfliktomvandling*. Det innebär att konflikter behöver hanteras även efter det att det direkta våldet har upphört genom exempelvis en vapenvila, ett fredsavtal eller en rättsprocess gentemot våldsutövare. Att det direkta våldet upphör är således bara början på de processer som förhoppningsvis kan leda till rättvisa, försoning, upprättelse och fred. Vissa konflikter kanske aldrig helt kommer att lösas, men det behöver inte vara ett misslyckande så länge konflikterna hanteras konstruktivt och ickevåldsligt.

Det tydligaste uttrycket för förtryck och destruktiv hantering av konflikter är våld. Ett vanligt sätt att definiera våld är att tala om *direkt* våld (fysiskt och psykiskt våld såsom krig, mord, våldtäkt, hot eller trakasserier), *strukturellt våld* (ojämlikhet, diskriminering och exploatering som är inbyggt i politiska, ekonomiska, sociala och kulturella system) och *kulturellt våld* (religiösa och kulturella normer och värderingar som används för att rättfärdiga och motivera det strukturella och det direkta våldet). Dessa tre typer av våld är nära sammanlänkade och kan förstärka varandra.<sup>11</sup> Genom att uppmärksamma hur dessa samband ser ut kan vi identifiera fler och nya sätt att hantera konflikter.

## 2.4 Insats och konflikt - ömsesidig påverkan

Alla aktörer som arbetar med långsiktiga utvecklingsinsatser och humanitära och fredsbyggande insatser vill på något sätt påverka sin kontext. Utmaningen är att de påverkar kontexten på fler sätt än vad de avser att göra. Om den implementerande aktören inte arbetar konfliktkänsligt, riskerar det att bidra till att nya konflikter uppstår, att sociala mekanismer som upprätthåller lokal konfliktomvandling förstörs eller att redan destruktiva konflikter förvärras. För att undvika detta ska organisationer och insatser i stället bidra till att försvaga *splittrande* faktorer som ökar misstro, misstänksamhet och ojämlikhet och som splittrar och skapar spänning mellan människor och grupper.

Insatserna ska också försöka stärka *enande* faktorer som ökar tillit och jämlikhet samt sammanför människor och grupper. Det är sällan som en insats i sin helhet har en ensidig påverkan på vare sig enande eller splittrande faktorer<sup>12</sup>. Därför är en viktig del av en konfliktkänslig ansats att göra en noggrann aktörsanalys och

---

<sup>10</sup> SKR:s skrift *Fred – detta vill kyrkorna i Sverige* (2010) är en bra resurs för både teologisk fördjupning och inspiration till handling.

<sup>11</sup> J Galtung, *Violence, Peace, and Peace Research*, s. 167-191 och Sidans *Peace and conflict tool box*.

<sup>12</sup> De engelska begreppen *dividers* och *connectors* används även på svenska.

förstå hur den egna organisationen relaterar till och påverkar olika faktorer i kontexten. Dessutom behöver organisationer analysera sig själva som aktör och agera utifrån de utmaningar och risker som analysen uppmärksammar.<sup>13</sup>

En insats kan påverka en konflikt genom till exempel:

- vad organisationen gör, exempelvis insatsmål, överföring av resurser, plats och tidpunkt för insatsen, aktiviteter, samarbeten med andra aktörer och vem som inkluderas eller exkluderas i deltagargrupper
- hur organisationen gör det, exempelvis säkerhet, upphandling, rekrytering, beslutsprocesser
- val av lokala samarbetsorganisationer och hur rättighetsbärare inkluderas, vilket påverkar exempelvis relationerna mellan enande och splittrande faktorer
- vilka resurser som insatsen överför, exempelvis pengar, kunskap, brunnar, mat och påverkansarbete, och till vem
- attityder och beteende hos personal som genomför insatsen, vilket skickar signaler om organisationens och insatsens värderingar och avsikter

En konfliktkänslig ansats under hela insatscykeln möjliggör ett medvetet, proaktivt och systematiskt arbetssätt som minskar risken för att bidra till ökade spänningar och destruktiva konflikter. Det stärker samtidigt möjligheten till att positivt inverka på dessa. Även i fredsbyggande arbete är en konfliktkänslig ansats grundläggande för att kunna bidra till konfliktomvandling och undvika oväntade negativa effekter av insatsen.

Aktörer och insatser påverkas också själva av de sociala spänningar och konflikter som finns i kontexten. Därför behöver riskanalysen inkludera hur sociala spänningar och konflikter påverkar insatsen samt en medveten, proaktiv och systematisk riskhantering.<sup>14</sup>

Insatser inom humanitärt arbete, långsiktigt utvecklingssamarbete och fredsarbete har ibland olika typer av risker att förhålla sig till och hantera, på grund av olika målsättningar och arbetssätt. Det humanitära arbetet har som mål att på kortare sikt rädda liv, lindra nöd och upprätta värdighet för människor i katastrofsituationer. Arbetet utgår från *Core Humanitarian Standard (CHS)*, där aktörens opartiskhet värderas mycket högt. I relation till konfliktkänslighet innebär det bland annat att humanitära aktörer behöver vara medvetna om risken att humanitärt bistånd kan användas till politiska eller religiösa syften. Långsiktiga utvecklingsinsatser och fredsbyggande insatser vill stärka civilsamhällets kapacitet att kunna mobilisera sig, påverka och utkräva ansvar gentemot skyldighetsbärare. Ett konfliktkänsligt arbetssätt innebär då att vara medveten om hur rollen som påverkansaktör både kan motverka men också bidra till direkt, strukturellt och kulturellt våld, och utforma insatsen utifrån dessa risker och utmaningar.

---

<sup>13</sup> Det här tas även upp i SMR:s policy för religiös läskunnighet, där vi också skriver att kontextuell och praktisk religiös läskunnighet kan stärka organisationers förmåga till konfliktkänslighet.

<sup>14</sup> Se SMR:s policy för riskhantering (2017).

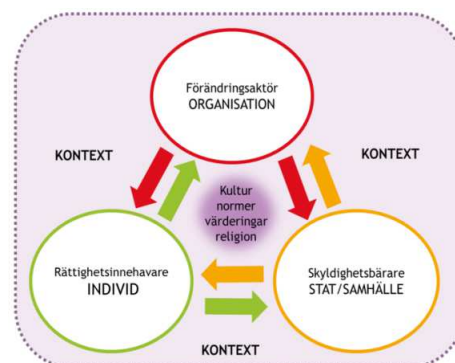
## 2.5. Genus och konfliktkänslighet

För att bättre kunna nyansera till synes svartvita bilder av verkligheten och samtidigt identifiera särskilt sårbara grupper i samhället är det viktigt att inkludera en intersektionell genusanalys i sitt arbete med konfliktkänslighet. En sådan analys utgår ifrån att identitetsmarkörer som kön, sexuell läggning, ålder, socioekonomisk status, funktionsvariationer, hälsostatus, etnicitet och religionstillhörighet påverkar hur vi drabbas av och upplever konflikt, fred och säkerhet i vardagen. Generellt sett bär ofta kvinnor och flickor på andra erfarenheter än män och pojkar vad gäller konflikt, fred och säkerhet. Män har till exempel ofta större socialt tryck på sig att delta i militära grupper och annan våldsutövning än vad kvinnor har. Ett annat exempel är att kvinnor, flickor och hbtq-personer i många fall löper större risk att utsättas för sexuellt våld eller uppleva otrygghet eller hot om våld än heterosexuella män. Dessa generella exempel kan i lokala kontexter nyanseras ännu mer genom att inkludera fler av identitetsmarkörerna som anges ovan.

SMR utgår från perspektivet att levd erfarenhet ska ses som kunskap. Denna kunskap har genom historien tystats ner eller ignorerats både i det politiska rummet och i den sociala och privata sfären. Det är därför viktigt att uppmärksamma och använda levd erfarenhet hos särskilt sårbara grupper av kvinnor, män, flickor eller pojkar som kunskapsunderlag i arbetet med konfliktkänslighet. Perspektivet gör att fler typer av våld, såsom sexuellt våld, våld i nära relationer eller kulturellt våld, kan erkännas som säkerhetshot och därmed bli en högre politisk prioritet. Ett sätt för SMR att bidra till effektiva, relevanta och konfliktkänsliga insatser som bejakar levd erfarenhet som kunskap är att säkerställa kvinnors och sårbara grupper deltagande och inflytande i de insatser vi stöder.<sup>15</sup> På så sätt kan vi bidra till att insatserna undviker oavsiktliga effekter som kan leda till att konflikter utvecklas destruktivt för allmänheten eller för särskilt sårbara grupper, och istället bidra till att stärka lokal kapacitet i förebyggande och fredsskapande syfte.

## 3. SMR:s förändringsteori och konfliktkänslighet

SMR:s förändringsteori utgår från att *samhälle*, *organisation* och *individ* är tre sfärer som påverkar varandra. Organisationer i civilsamhället är de primära förändringsaktörerna med sin förmåga att mobilisera och stärka rättighetsinnehavare på individnivå för att de ska kunna organisera sig med syfte att kollektivt utkräva rättigheter och ansvar från skyldighetsbärare på stats- och samhällsnivå.



<sup>15</sup> Läs mer om kvinnors deltagande i fred och säkerhet i FN:s resolution 1325.

### 3.1 Stat/samhälle

I en fungerande demokratisk rättsstat är det staten som aktör som har monopol på våldsanvändningen inom sitt territorium, säkerhetssektorn är under civil och demokratisk kontroll, de rättsvårdande institutionerna fungerar, alla människor behandlas lika inför lagen och har tillgång till de offentliga institutionerna. I praktiken yttrar sig våldsanvändning i en demokratisk rättsstat oftast genom andra former av tvångsmedel än direkt fysiskt våld, till exempel utdömning av fängelsestraff och fastställande av äganderätt vid tvister. Det är också statens ansvar att skydda sina medborgare och andra som lever inom statens territorium och att ge förutsättningar för både individer och organisationer att fullt ut delta i samhällslivet, i respekt för mänskliga rättigheter.

Eftersom verkligheten är mycket mer komplex och aktörer på stats- och samhällsnivå i många fall inte lever upp till sina skyldigheter behövs en konfliktkänslig ansats för att identifiera och analysera hur dessa aktörer påverkar sociala spänningar och konflikter och hur olika typer av utvecklingsinsatser påverkar dessa spänningar och konflikter på stats- och samhällsnivå.

Våldsamma konflikter på samhällsnivå kan involvera väpnade statliga aktörer, väpnade ickestatliga aktörer samt internationella aktörer. Olika parter kommer alltid att ha delvis olika perspektiv och förklaringsmodeller till varför en konflikt uppstår och vad som driver den. Det är troligt att ju mer destruktiv en konflikt blir, desto fler olika perspektiv och grundorsaker kommer parterna att återge. Postkonfliktsituationer är ofta sköra och karakteriseras av bristande rättssäkerhet, brister av tillgång till rättvisa liksom bibehållna eller ökade våldsnivåer. I kontexter där det råder en våldsam konflikt och i postkonfliktsituationer är det viktigt att samtliga insatsformer på något sätt tar itu med de destruktiva konflikternas grundorsaker för att kunna förebygga en eskalering av eller en återgång till våld och för att nå en hållbar fred.<sup>16</sup> En konfliktkänslig ansats bidrar till detta.

### 3.2 Organisation

Organisering av lokalsamhället är viktigt för att reducera risker och bygga resiliens i både utvecklingsinsatser och fredsbyggande insatser. För att organiseringen ska ske på ett konfliktkänsligt sätt är det viktigt att arbeta på ett inkluderande sätt. Det kan handla om att stärka respekten för religions- och övertygelsefriheten för att säkra ickediskriminering av utsatta grupper<sup>17</sup>. Det kan också handla om att stärka flickors och kvinnors och barns och ungas rättigheter och möjlighet att kunna delta som positiva förändringsaktörer i insatser, samhällsutveckling och konfliktomvandling.<sup>18</sup>

---

<sup>16</sup> Se Sidans *Peace and Conflict Tool Box, Defining key concepts, tools and operational responses* (2017).

<sup>17</sup> Se *Wilton Park Statement on assisting religious minorities in humanitarian crisis*.

<sup>18</sup> Se vidare FN:s resolution 2250 om unga, fred och säkerhet som lyfter fem fokusområden: deltagande, skydd, förebyggande, partnerskap och återintegrering.

Civilsamhällesorganisationer verksamma inom utvecklingssamarbete och humanitärt arbete behöver säkerställa att arbetet är konfliktkänsligt. De behöver också hantera konflikter inom organisationen konfliktkänsligt. Dessutom har de en god möjlighet att identifiera outnyttjade resurser, till exempel i olika nätverk, som kan bidra till konfliktförebyggande, konfliktomvandling och fredsbyggande. I en konfliktkänslig ansats behöver vi vara medvetna om att det finns regimnära organisationer och infiltratörer som underminerar civilsamhällets arbete genom att skapa splittring, rädsla och självzensur. Därför är det viktigt att stödja förebyggande aktiviteter som stärker civilsamhällets motståndskraft i svåra kontexter, till exempel nätverkande och koalitioner med andra och inkluderande av grupper utan formellt demokratiskt inflytande.

SMR anser att religiös läskunnighet är en viktig del av en konfliktkänslig ansats<sup>19</sup>. Trosbaserade organisationer kan bidra till konflikthantering och en konfliktkänslig ansats i religiösa sammanhang och i samhällen som starkt präglas av religiösa värderingar. Religiösa ledare, liksom andra moraliska skyldighetsbärare, har stor makt och legitimitet i många av de samhällen där utvecklingssamarbete och humanitära insatser genomförs. Därför är det viktigt att analysera vilken relation de religiösa ledarna har till sociala spänningar och konflikter i kontexten och hur de kan påverkas och involveras.

### 3.3 Individ

Att arbeta med konfliktkänslighet på individnivå handlar om att stärka utsatta människors förmåga till ökat inflytande och möjlighet att positivt påverka sitt samhälle och ta ett långsiktigt ansvar för konfliktomvandling. Det är därför viktigt att komma ihåg att konflikter kan påverka individer olika beroende på vad de har för kön, sexuell läggning, klass, etnicitet, religion och ekonomisk och social status.

Att arbeta konfliktkänsligt på individnivå handlar också om att vara medveten om hur individers beteenden påverkar både den lokala kontexten och insatsen. Ett rättighetsperspektiv, med individer som bemyndigade förändringsaktörer, är viktigt så att en insats inte oreflekterat förstärker spänningar och direkt eller strukturellt våld.

En viktig del av ett konfliktkänsligt arbetssätt handlar därför om att titta på detaljerna i insatsen: Vilka individer och grupper gynnas av insatsen och vilka uppfattningar har andra om vilka som gynnas av insatsen? I det ingår att se över rekryteringspolicy och vilka vi anställer; vilka som är målgrupper; vilka aktörer vi samarbetar med; vilka myndigheter vi har dialog eller samarbetar med och vilka som inte finns med i någon av dessa kategorier. En annan detalj som är viktigt att titta på är vilka attityder och beteenden som insatsens personal ger uttryck för. Förmedlar personal i insatsen att de står för transparens, respekt, ickediskriminering, rättvisa och ansvarsutkrävande mot lokalsamhället? Detta

---

<sup>19</sup> Se SMR:s policy för religiös läskunnighet och vårt religionsverktyg (under utveckling i december 2019).



skickar viktiga signaler till lokalsamhället om insatsens och organisationens värderingar och avsikter.

## 4. Tillämpning och operationalisering

Denna policy tillämpas till stor del inom SMR:s uppdrag att vidareförmedla medel till humanitära insatser och långsiktiga utvecklingsinsatser. I tillämpningen ingår att säkerställa att insatserna uppfyller de krav som finns för respektive anslag.

I kontexter som präglas av väpnad konflikt, postkonflikt eller begränsat demokratiskt utrymme kan ett konfliktkänsligt förhållningssätt innebära att dokumentation, analys och kommunikation behöver genomföras på sätt som tar hänsyn till insatsens krav på risk och säkerhetshantering.

### 4.1. Insatsbedömningar

SMR bedömer konfliktkänslighet vid enskilda insatser. Samtidigt uppmuntrar vi medlemsorganisationer och deras samarbetsorganisationer att – med stöd av SMR eller externa aktörer – utöka sin kapacitet för konfliktkänslighet så att det blir ett institutionaliserat och integrerat perspektiv i hela verksamheten, se vidare i avsnitt 4.2.

SMR:s medlemsorganisationer och samarbetsorganisationer ska systematiskt integrera ett konfliktkänsligt perspektiv i alla utvecklingsinsatser och humanitära insatser som får stöd genom SMR:s vidareförmedling.

Konfliktanalysen bör vara deltagarbaserad och redogöra för:

- vilka sociala spänningar och konflikter som finns i kontexten och mellan vilka aktörer och grupper riskerna finns för destruktiv konflikt
- vilka splittrande faktorer som förstärker linjer mellan konfliktförande grupper och bidrar till att en konflikt utvecklas i en destruktiv riktning
- vilka enande faktorer som skapar sammanhållning, tillit och bidrar till konstruktiv konfliktomvandling och fred i kontexten och som insatsen kan påverka

Nästa steg är att utifrån konfliktanalysen göra en konfliktkonsekvensbedömning för att bedöma hur insatsen kan påverka konflikten. Den ska innehålla en analys av:

- hur insatsen påverkar sociala spänningar och konflikter i kontexten
- hur insatsen påverkar enande faktorer och splittrande faktorer

Utifrån konfliktanalysen ska också en riskanalys göras, med en relevant riskhantering.

Dessutom ska det finnas en redogörelse för vilka justeringar som gjorts i insatsen utifrån dessa analyser.

För att ett arbete med konfliktkänslighet ska vara systematiskt behöver det ske kontinuerligt under hela insatscykeln, det vill säga i både planering, genomförande, uppföljning, utvärdering och lärande.

SMR har inga krav på vilka verktyg och metoder som ska användas, men på SMR:s lärcenter finns ett antal verktyg som SMR kan rekommendera.

I ansökan ska konfliktkonsekvensbedömningen vara tydligt presenterad, medan konfliktanalysen och riskanalysen kan integreras med andra analyser som SMR frågar efter. Hur djupgående analyserna och åtgärderna ska vara beror på hur konfliktdrabbad kontexten är, organisationens mandat och insatsens mål. Se vidare SMR:s riktlinjer och mallar för specifik vägledning.

SMR uppmuntrar medlemsorganisationer och deras samarbetsorganisationer att även göra övergripande konfliktanalyser i regionala och/eller landsvisa strategiska planeringar för att identifiera konflikter på olika nivåer och strategier för att stärka konstruktiv konfliktomvandling och fredsskapande.

## 4.2 Organisationsbedömningar

SMR:s medlemsorganisationer och samarbetsorganisationer arbetar med konfliktkänslighet på olika sätt och förutsättningarna skiljer sig åt. Men en konfliktkänslig ansats på organisationsnivå är ändå alltid en viktig bedömningsgrund för SMR.

I organisationsdialoger och organisationsbedömningar som SMR genomför på regelbunden basis bedöms medlemsorganisationernas kapacitet att arbeta med och styra verksamheten utifrån en konfliktkänslig ansats. Områden som granskas är bland annat:

- närvaron av policyer, verktyg och riktlinjer för konfliktkänslighet och deras tillämpning
- personalens kompetens och arbetssätt gällande konfliktkänslighet
- metoder för uppföljning och utvärdering

SMR noterar också organisationens kapacitet, vilja och förmåga att långsiktigt utvecklas, utmanas och förändras i riktning mot ett konfliktkänsligt arbetssätt.<sup>20</sup>

---

<sup>20</sup> Se SMR:s organisationsbedömningssystem (under utveckling i december 2019).